

HUDUDNING INNOVATSION FAOLLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR

*O'zbekiston xalqaro Islom akademiyasi
Iqtisodiyot fakulteti 1- kurs magistranti
Axmadova Shahlo Ozodqul qizi*

Annotatsiya: Hududning innovatsion faolligi, iqtisodiy rivojlanish va raqobatbardoshlikni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Innovatsion faoliyat yangi g'oyalar, texnologiyalar va jarayonlarni ishlab chiqish va joriy etish orqali amalga oshiriladi. Biroq, hududning innovatsion faolligiga ta'sir etuvchi omillar ko'p va xilma-xildir. Ushbu maqolada, hududning innovatsion faolligiga ta'sir etuvchi asosiy omillar haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: hudud, innovatsion faoliyat, bilim va ko'nikmalar, zamonaviy texnologiyalar, infratuzilma, g'oyalar.

Аннотация: Инновационная деятельность региона имеет важное значение в обеспечении экономического развития и конкурентоспособности. Инновационная деятельность осуществляется путем разработки и внедрения новых идей, технологий и процессов. Однако факторы, влияющие на инновационную активность региона, многочисленны и разнообразны. В данной статье мы глубоко анализируем основные факторы, влияющие на инновационную активность региона.

Ключевые слова: территория, инновационная деятельность, знания и навыки, современные технологии, инфраструктура, идеи.

Abstract: Innovative activity of the region is important in ensuring economic development and competitiveness. Innovative activity is carried out by developing and introducing new ideas, technologies and processes. However, the factors affecting the innovative activity of the region are many and varied. In this article, we will deeply analyze the main factors affecting the innovative activity of the region.

Key words: territory, innovative activity, knowledge and skills, modern technologies, infrastructure, ideas.

KIRISH

Hududda mavjud bo'lgan ta'lim va ilmiy-tadqiqot muassasalari innovatsion faoliyatning asosiy omillaridan biridir. Ta'lim muassasalari, yangi bilimlar va ko'nikmalarni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Oliy ta'lim muassasalari, talabalarni zamonaviy bilimlar bilan ta'minlaydi va ularni innovatsion g'oyalar yaratishga undaydi. Shuningdek, ilmiy-tadqiqot muassasalari, yangi texnologiyalar va mahsulotlarni ishlab chiqish orqali hududning innovatsion faolligini oshiradi. Ta'lim va ilmiy-tadqiqot muassasalari o'rtasidagi hamkorlik, innovatsion jarayonlarni

tezlashtirishda muhim ahamiyatga ega. Ta'lim tizimining sifatli bo'lishi, innovatsion g'oyalarni ishlab chiqish jarayonida muhim omil hisoblanadi. Agar ta'lim tizimi zamonaviy talablarga mos kelmasa, bu innovatsion faoliyatni rivojlantirishda to'siqlarni keltirib chiqarishi mumkin.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI

Hududda mavjud bo'lgan iqtisodiy sharoitlar ham innovatsion faollikka ta'sir etuvchi muhim omildir. Iqtisodiy o'sish, investitsiyalar va moliyaviy resurslar, innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlashda muhim ahamiyatga ega. Agar hududda iqtisodiy o'sish yuqori bo'lsa, bu innovatsion faoliyatni rivojlantirish uchun zarur bo'lgan moliyaviy resurslarni jalb qilish imkonini beradi. Shuningdek, hududda raqobatbardosh iqtisodiy muhit mavjud bo'lsa, bu tadbirkorlarni innovatsion g'oyalarni amalga oshirishga undaydi. Raqobat, innovatsion g'oyalarni amalga oshirishda muhim motivator hisoblanadi. Iqtisodiy sharoitlar, innovatsion faoliyatni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Iqtisodiy barqarorlik, tadbirkorlik muhitining rivojlanishi va investitsiyalarning jalb qilinishi, innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlashda muhim ahamiyatga ega. Innovatsion infratuzilma mavjudligi ham innovatsion faollikka ta'sir etuvchi muhim omildir. Innovatsion infratuzilma, ilmiy-tadqiqot muassasalari, texnologik parklar, inkubatorlar va boshqa innovatsion tashkilotlarni o'z ichiga oladi. Ushbu infratuzilma, tadqiqot va rivojlanish jarayonlarini qo'llab-quvvatlaydi va innovatsion g'oyalarni amalga oshirish uchun zarur bo'lgan sharoitlarni yaratadi. Innovatsion infratuzilma, hududning innovatsion faolligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Innovatsion infratuzilma rivojlanishi, hududda yangi texnologiyalar va g'oyalarni amalga oshirishni osonlashtiradi. Innovatsion infratuzilmaning mavjudligi, tadqiqot va rivojlanish jarayonlarini tezlashtirishga yordam beradi, bu esa hududning iqtisodiy o'sishi uchun muhimdir.[1]

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Ijtimoiy va madaniy omillar ham hududning innovatsion faolligiga ta'sir etuvchi muhim omillardir. Ijtimoiy muhit, innovatsion g'oyalarni qabul qilish va amalga oshirishda muhim rol o'ynaydi. Agar hududda innovatsion fikrlash va yangiliklarga ochiqlik mavjud bo'lsa, bu innovatsion faoliyatni rivojlantirishga yordam beradi. Shuningdek, madaniyat, innovatsion g'oyalarni yaratishda va ularni amalga oshirishda muhim ahamiyatga ega. Madaniyat, hududda innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlash yoki to'sqinlik qilishda muhim rol o'ynaydi. Ijtimoiy muhitning ochiqligi, innovatsion g'oyalarni qabul qilishga tayyorlikni belgilaydi. Madaniy qadriyatlar, innovatsion faoliyatni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Agar hududda yangi g'oyalarni qabul qilishga tayyorlik bo'lmasa, innovatsion faoliyatni rivojlantirishda muammolar yuzaga kelishi mumkin.[2]

Davlat siyosati va qo'llab-quvvatlash ham innovatsion faollikka ta'sir etuvchi muhim omildir. Davlat, innovatsion faoliyatni rivojlantirish uchun zarur bo'lgan

qonunchilik va normativ-huquqiy bazani yaratishi kerak. Shuningdek, davlat, innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlash uchun moliyaviy resurslar ajratishi va tadbirkorlarni innovatsion g'oyalarni amalga oshirishga undashi zarur. Davlat siyosati, hududning innovatsion faolligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Davlatning innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlashi, tadbirkorlarning yangi g'oyalarni amalga oshirishga bo'lgan ishtiyoqini oshiradi. Davlat tomonidan yaratilgan sharoitlar, innovatsion faoliyatni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Davlatning innovatsion siyosati, tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash, yangi texnologiyalarni joriy etish va ilmiy-tadqiqot faoliyatini rivojlantirishga qaratilgan bo'lishi kerak. Tadbirkorlik muhitining rivojlanishi ham innovatsion faollikka ta'sir etuvchi muhim omildir. Tadbirkorlik, innovatsion g'oyalarni amalga oshirish va yangi mahsulotlarni ishlab chiqish uchun zarur bo'lgan sharoitlarni yaratadi. Agar hududda tadbirkorlik muhitining rivojlanishi yuqori bo'lsa, tadbirkorlar innovatsion g'oyalarni amalga oshirishga tayyor bo'lishadi. Tadbirkorlik, hududning innovatsion faolligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Tadbirkorlar, yangi g'oyalar va texnologiyalarni amalga oshirishda muhim rol o'ynaydi. Tadbirkorlik muhitining rivojlanishi, innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlaydi va yangi imkoniyatlarni yaratadi. Tadbirkorlik, hududning iqtisodiy rivojlanishini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.[3]

Xalqaro hamkorlik ham hududning innovatsion faolligiga ta'sir etuvchi omildir. Xalqaro hamkorlik, yangi bilimlar, texnologiyalar va tajribalarni almashish imkonini beradi. Agar hudud xalqaro hamkorlikni rivojlantirsa, bu innovatsion faoliyatni tezlashtirishga yordam beradi. Xalqaro hamkorlik, hududning innovatsion faolligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Xalqaro tashkilotlar va boshqa mamlakatlar bilan hamkorlik, hududning innovatsion imkoniyatlarini kengaytiradi. Xalqaro hamkorlik, yangi texnologiyalarni joriy etish va tajribalarni almashish orqali innovatsion faoliyatni rivojlantirishga yordam beradi. Xalqaro hamkorlikni rivojlantirish, hududning innovatsion faolligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Tabiiy resurslar va ularning samarali ishlatilishi ham innovatsion faollikka ta'sir etuvchi muhim omildir. Tabiiy resurslar, innovatsion faoliyatni rivojlantirish uchun zarur bo'lgan xom ashyoni ta'minlaydi. Agar hududda tabiiy resurslar ko'p bo'lsa, bu innovatsion faoliyatni rivojlantirishda yordam beradi. Tabiiy resurslar, hududning innovatsion faolligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Tabiiy resurslarni samarali ishlatish, innovatsion faoliyatni rivojlantirishga yordam beradi. Tabiiy resurslarni tejash va ularni innovatsion jarayonlarda qo'llash, hududning iqtisodiy rivojlanishini ta'minlaydi. Tabiiy resurslarning samarali ishlatilishi, innovatsion faoliyatni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Texnologik taraqqiyot ham hududning innovatsion faolligiga ta'sir etuvchi muhim omildir. Zamonaviy texnologiyalar, innovatsion faoliyatni tezlashtirish va samarali amalga oshirish imkonini beradi. Agar hududda zamonaviy texnologiyalar mavjud bo'lsa, bu innovatsion faoliyatni rivojlantirishda yordam beradi. Texnologik

taraqqiyot, hududning innovatsion faolligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Zamonaviy texnologiyalar, tadqiqot va rivojlanish jarayonlarini tezlashtiradi va yangi mahsulotlarni ishlab chiqish imkoniyatlarini oshiradi. Texnologik taraqqiyot, innovatsion faoliyatni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Texnologiyalarni joriy etish, innovatsion jarayonlarni samarali amalga oshirishga yordam beradi.[4]

XULOSA

Hududning innovatsion faolligiga ta'sir etuvchi omillarni tahlil qilish, hududda innovatsion faoliyatni rivojlantirish uchun zarur bo'lgan sharoitlarni yaratishga yordam beradi. Tashkilotlar, davlat va tadbirkorlar, ushbu omillarni hisobga olgan holda, hududning innovatsion faolligini oshirishga qaratilgan strategiyalarni ishlab chiqishlari zarur. Innovatsion faoliyat, hududning iqtisodiy rivojlanishini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi va bu jarayonda barcha manfaatdor tomonlarning hamkorligi muhim ahamiyatga ega. Innovatsion faoliyatning rivojlanishi, hududning raqobatbardoshligini oshirishga va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Qodirov, A. (2020). "Innovatsion rivojlanish: nazariy va amaliy jihatlari". Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi.
2. Tursunov, A. (2021). "Hududiy iqtisodiyot va innovatsiyalar". Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti Nashriyoti.
3. Abdullayeva, M. (2019). "Innovatsion faoliyatni boshqarish: muammolar va yechimlar". Buxoro: Buxoro Davlat Universiteti.
4. Murodov, Sh. (2022). "Iqtisodiy o'sish va innovatsion taraqqiyot". Tashkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
5. Karimov, I. (2023). "Innovatsion iqtisodiyot: nazariy va amaliy asoslar". Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va sanoat vazirligi.
6. Isroilov, B. (2020). "Yosh tadbirkorlar va innovatsiyalar". Farg'ona: Farg'ona Davlat Universiteti.
7. Xodiev, A. (2021). "Innovatsion strategiyalar va ularning hududiy rivojlanishga ta'siri". Nukus: Qoraqalpog'iston Davlat Universiteti.